

I

(Lovgivningsmæssige retsakter)

DIREKTIVER

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2014/61/EU

af 15. maj 2014

om foranstaltninger for at reducere omkostningerne ved etablering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 114,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget ⁽²⁾,

efter den almindelige lovgivningsprocedure ⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Den digitale økonomi ændrer det indre marked markant. Med sin innovation, hastighed og rækkevidde på tværs af grænserne har den potentiale til at løfte det indre marked op på et nyt niveau. Unionens vision er en digital økonomi, som sikrer holdbare økonomiske og sociale fordele baseret på moderne onlinetjenester og hurtige internetforbindelser. Digital infrastruktur af høj kvalitet danner grundlag for næsten alle sektorer i en moderne og innovativ økonomi og er af strategisk betydning for den sociale og territoriale samhørighed. Derfor bør alle borgere såvel som den private og den offentlige sektor have mulighed for at deltage i den digitale økonomi.
- (2) I erkendelse af den betydning, som må tillægges etableringen af hurtige bredbåndsnets, har medlemsstaterne tilsluttet sig de ambitiøse mål på bredbåndsområdet, som er fastlagt i meddelelsen fra Kommissionen med titlen »Den digitale dagsorden for Europa — Digital teknologi som drivkraft for vækst« (»den digitale dagsorden«), nemlig at give alle europæere grundlæggende bredbåndsadgang senest i 2013 og sikre, at alle europæere senest i 2020 har adgang til langt højere internethastigheder på over 30 Mbps, samt at 50 % eller mere af Unionens husstande har et internetabonnement med en hastighed på over 100 Mbps.
- (3) I betragtning af den hurtige udvikling af teknologier, den eksponentielle vækst inden for bredbåndstrafik og den stigende efterspørgsel efter e-tjenester, bør de mål, der er fastsat i den digitale dagsorden, anses for et absolut minimum, og Unionen bør sigte efter mere ambitiøse bredbåndsmål for at opnå større vækst, konkurrenceevne og produktivitet. I forbindelse med revisionen af dette direktiv bør Kommissionen vurdere, om og hvordan dette direktiv kan bidrage yderligere til det mål.

⁽¹⁾ EUT C 327 af 12.11.2013, s. 102.

⁽²⁾ EUT C 280 af 27.9.2013, s. 50.

⁽³⁾ Europa-Parlamentets holdning af 15.4.2014 (endnu ikke offentliggjort i EUT) og Rådets afgørelse af 8.5.2014.

- (4) I den digitale dagsorden blev der endvidere påpeget et behov for politikker, som kan nedbringe omkostningerne ved at bredbåndsetableringen i hele EU-området, bl.a. i kraft af en hensigtsmæssig planlægning og koordinering samt en reduktion af den administrative byrde. I den henseende bør medlemsstaterne foretage væsentlige startinvesteringer for at muliggøre deling af fysisk infrastruktur. Under henvisning til målene i den digitale dagsorden, og idet de samtidig anerkender den væsentlige reduktion i de finansielle midler, som er afsat til bredbånd under Connecting Europe-faciliteten, der er oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1316/2013 ⁽¹⁾, bør medlemsstaterne, med henblik på at nå målene i dette direktiv, kunne benytte EU-midler, der er tilgængelige i overensstemmelse med gældende EU-bestemmelser.
- (5) En nedbringelse af omkostningerne ved etablering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation vil også bidrage til at gennemføre digitaliseringen af den offentlige sektor, hvilket vil give mulighed for en digital løfte-stangseffekt for alle økonomiens sektorer ud over en nedbringelse af udgifter til offentlige administrationer og mere effektive tjenesteydelser til borgerne.
- (6) I betragtning af behovet for en indsats på EU-plan for at forbedre bredbåndsdækningen, bl.a. ved at mindske omkostningerne ved infrastruktur til højhastighedsbredbånd, som det kom til udtryk i Det Europæiske Råds konklusioner af 13. -14. december 2012, understreges det i Kommissionens meddelelse med titlen »Akten for det indre marked II«, at der er behov for en yderligere indsats for hurtigt at nå de mål, som er fastlagt i den digitale dagsorden, bl.a. ved at imødekomme udfordringer i forbindelse med investering i højhastighedsnet.
- (7) Etableringen af faste og trådløse højhastighedsnet til elektronisk kommunikation i hele Unionen kræver betydelige investeringer, hvoraf en væsentlig andel udgøres af omkostningerne i forbindelse med anlægsarbejdet. Begrænsning af nogle af de omkostningskrævende anlægsarbejder vil gøre bredbåndsetableringen mere effektiv.
- (8) En stor del af disse omkostninger opstår på grund af manglende effektivitet i etableringsprocessen; dette gælder udnyttelsen af eksisterende passiv infrastruktur (f.eks. kabelkanaler, ledningskanaler, mandehuller, gadeskabe, pæle, master, antenneanlæg, tårne og andre støttekonstruktioner), flaskehalse i koordineringen af anlægsarbejder, tyngende administrative procedurer for udstedelse af tilladelser og flaskehalse i forbindelse med etablering af net i bygninger, der fører til store finansielle hindringer, navnlig i landområder.
- (9) Foranstaltninger, der tager sigte på at udnytte eksisterende infrastruktur mere effektivt og reducere omkostninger og hindringer i forbindelse med nye anlægsarbejder, forventes at yde et betydeligt bidrag til at sikre en hurtig og omfattende etablering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, samtidig med at der opretholdes en effektiv konkurrence, uden at det har en ugunstig virkning på den eksisterende offentlige infrastrukturens sikkerhed, og på at den fungerer tilfredsstillende.
- (10) Nogle medlemsstater har vedtaget foranstaltninger for at nedbringe omkostningerne ved at etablere bredbåndnet. Disse foranstaltninger benyttes stadig kun spredt og i begrænset omfang. En indførelse af disse foranstaltninger i stor målestok på EU-plan kan bidrage væsentligt til at etablere et digitalt indre marked. Desuden betyder forskellene mellem de forskriftsmæssige krav til tider, at der ikke kan samarbejdes på tværs af forsyningsvirksomheder, og at nye netoperatørers adgang til markedet og udnyttelsen af nye forretningsmuligheder hindres, hvilket bremser udviklingen af et indre marked for udnyttelse og etablering af den fysiske infrastruktur til højhastighedsnet til elektronisk kommunikation. Endelig forekommer medlemsstaternes initiativer ikke altid at være helhedsorienterede, i betragtning af at det er afgørende at tage højde for hele etableringsprocessen, også på tværs af sektorer, for at opnå sammenhængende og slagkraftige resultater.
- (11) Dette direktiv tager sigte på at fastsætte en række minimumsrettigheder og -forpligtelser, der gælder på EU-plan, for at fremme etableringen af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation og koordineringen på tværs af sektorer. Der sikres et minimum af lige konkurrencevilkår, men i overensstemmelse med nærhedsprincippet bør dette ikke berøre eksisterende bedste praksis og foranstaltninger, der er vedtaget på nationalt og lokalt plan, og heller ikke indebære mere detaljerede bestemmelser og betingelser eller yderligere foranstaltninger, der supplerer disse rettigheder og forpligtelser.
- (12) I lyset af lex specialis-princippet gælder det, at når mere specifikke lovgivningsforanstaltninger i overensstemmelse med EU-retten finder anvendelse, bør disse have forrang frem for de minimumsrettigheder og -forpligtelser, der

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1316/2013 af 11. december 2013 om oprettelse af Connecting Europe-faciliteten, om ændring af forordning (EU) nr. 913/2010 og om ophævelse af forordning (EF) nr. 680/2007 og (EF) nr. 67/2010 (EUT L 348 af 20.12.2013, s. 129).

fastsættes i henhold til dette direktiv. Dette direktiv bør derfor ikke berøre Unionens regelsæt for elektronisk kommunikation, der er fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/21/EF ⁽¹⁾, samt Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/19/EF ⁽²⁾, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/20/EF ⁽³⁾, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/22/EF ⁽⁴⁾ og Kommissionens direktiv 2002/77/EF ⁽⁵⁾, herunder nationale foranstaltninger, der vedtages i henhold til dette regelsæt, såsom symmetriske eller asymmetriske specifikke lovgivningsforanstaltninger.

- (13) For operatører af elektroniske kommunikationsnet, og navnlig nyttilkomne, kan det være langt mere effektivt at genbruge eksisterende fysisk infrastruktur, herunder andre forsyningsselskabers, til at etablere elektroniske kommunikationsnet, og dette gælder navnlig i områder, hvor der ikke findes et egnet elektronisk kommunikationsnet, eller hvor det ikke er økonomisk overkommeligt at opbygge ny fysisk infrastruktur. Desuden kan synergivirkninger på tværs af sektorer i væsentligt omfang mindske behovet for anlægsarbejder som følge af etableringen af elektroniske kommunikationsnet og dermed også mindske de tilknyttede sociale og miljømæssige omkostninger, f.eks. forurening, gener og trafikalt overbelastning. Dette direktiv bør derfor finde anvendelse ikke alene på udbydere af offentlige kommunikationsnet, men også på enhver ejer eller indehaver af brugsretten, i sidstnævnte tilfælde uden at det berører nogen tredjeparts ejendomsret, til vidtstrakt og allestedsnærværende fysisk infrastruktur, der kan huse elementer af elektroniske kommunikationsnet, f.eks. fysiske net til el-, gas- og vandforsyning, kloakerings- og dræningssystemer, opvarmning og transport.
- (14) Med henblik på at forbedre etableringen af elektroniske højhastighedskommunikationsnet på det indre marked bør dette direktiv fastsætte retten for udbydere af offentlige kommunikationsnet til at få adgang til fysisk infrastruktur, uanset placering, på retfærdige og rimelige vilkår, der er i overensstemmelse med den normale udøvelse af ejendomsretten. Forpligtelsen til at give adgang til fysisk infrastruktur bør ikke berøre rettighederne for ejeren af den grund eller den bygning, hvor infrastrukturen er placeret.
- (15) Da et nets fysiske faciliteter ikke adskiller sig væsentligt fra andre, kan det ofte huse en bred vifte af elementer af elektroniske kommunikationsnet samtidig, herunder elementer der kan levere bredbåndstilslutninger med en hastighed på mindst 30 Mbps i overensstemmelse med princippet om teknologineutralitet, uden at dette påvirker hovedserviceydelsen og med minimale tilpasningsomkostninger. Derfor kan en fysisk infrastruktur, der alene skal huse andre elementer i et net uden i sig selv at blive et aktivt element i nettet, som det er tilfældet med sort fiber, i princippet anvendes til elektroniske kommunikationskabler, elektronisk kommunikationsudstyr eller ethvert andet element af elektroniske kommunikationsnet uafhængigt af dens faktiske anvendelse eller ejerskab, hvis ejeren af infrastrukturen ikke har sikkerhedsmæssige bekymringer, og dennes fremtidige forretningsinteresser ikke lider skade. Fysisk infrastruktur, der bruges til offentlige kommunikationsnet, kan i princippet også bruges til at huse elementer af andre net, og derfor kan medlemsstaterne vælge at anvende reciprocitetsprincippet i relevante tilfælde og tillade, at operatører af offentlige kommunikationsnet giver adgang til deres net med henblik på etablering af andre net. Uden at dette berører den specifikke almene interesse, der knytter sig til varetagelsen af hovedserviceydelsen, bør synergivirkninger på tværs af netoperatører fremmes for samtidig at bidrage til at opfylde den digitale dagsordens mål.
- (16) Dette direktiv bør ikke berøre eventuelle specifikke beskyttelsesklausele, der er nødvendige for at garantere sikkerheden og folkesundheden, netsikkerheden og -integriteten, navnlig for kritisk infrastruktur, og sikre, at netoperatørens hovedserviceydelse ikke påvirkes, navnlig for så vidt angår net, der bruges til levering af drikkevand, men på den anden side kan generelle regler i national lovgivning, som forbyder netoperatører at forhandle om adgang til fysisk infrastruktur for udbydere af elektroniske kommunikationsnet, hindre oprettelsen af et marked for adgang til fysisk infrastruktur. Sådanne generelle regler bør derfor ophæves. Samtidig bør foranstaltningerne i dette direktiv ikke berøre medlemsstaternes mulighed for at gøre det mere attraktivt for forsyningsvirksomheder at give adgang til infrastruktur, idet de fritager indtægter fra den pågældende tjeneste fra grundlaget for beregning af slutbrugernes takster for forsyningsvirksomhedernes hovedaktivitet eller -aktiviteter i overensstemmelse med gældende EU-lovgivning.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/21/EF af 7. marts 2002 om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (rammedirektivet) (EFT L 108 af 24.4.2002, s. 33).

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/19/EF af 7. marts 2002 om adgang til og samtrafik mellem elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter (adgangsdirektivet) (EFT L 108 af 24.4.2002, s. 7).

⁽³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/20/EF af 7. marts 2002 om tilladelser til elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (tilladelsesdirektivet) (EFT L 108 af 24.4.2002, s. 21).

⁽⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/22/EF af 7. marts 2002 om forsyningspligt og brugerrettigheder i forbindelse med elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (forsyningspligtdirektivet) (EFT L 108 af 24.4.2002, s. 51).

⁽⁵⁾ Kommissionens direktiv 2002/77/EF af 16. september 2002 om konkurrence på markederne for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (EFT L 249 af 17.9.2002, s. 21).

- (17) En netoperatør bør kunne nægte at give adgang til specifik fysisk infrastruktur af objektive grunde. Navnlig kan en fysisk infrastruktur være teknisk uegnet på grund af specifikke omstændigheder vedrørende de infrastrukturer, som der er anmodet om adgang til, såsom pladsmangel på det pågældende tidspunkt, eller på grund af fremtidige pladsbehov, som er tilstrækkeligt påvist, f.eks. ved offentligt tilgængelige investeringsplaner. Ligeledes kan fælles anvendelse af infrastruktur under særlige omstændigheder gå ud over sikkerheden eller folkesundheden, netintegriteten og -sikkerheden, herunder for kritisk infrastruktur, eller udgøre en risiko for leveringen af de ydelser, som den samme infrastruktur primært skal varetage. Hvis netoperatøren allerede leverer adgang til fysisk netinfrastruktur i engrosleddet på en måde, som opfylder den adgangssøgendes behov, kan det få negative økonomiske følger for netoperatørens forretningsmodel og investeringsincitament at give adgang til den underliggende fysiske infrastruktur og samtidig afstedkomme en ineffektiv duplikering af netelementer. Samtidig gælder det, at hvis der er indført forpligtelser angående adgang til fysisk infrastruktur efter Unionens regelsæt for elektronisk kommunikation, såsom forpligtelser for virksomheder med en stærk markedsposition, er dette område allerede omfattet af specifikke forpligtelser, som ikke bør berøres af dette direktiv.
- (18) Hvis virksomheder, der udbyder eller har tilladelse til at udbyde offentlige kommunikationsnet, anmoder om adgang i et bestemt område, bør netoperatører udarbejde et tilbud om fælles anvendelse af deres faciliteter på retfærdige og rimelige vilkår og betingelser, herunder betaling, medmindre adgang afslås af objektive grunde. Alt efter omstændighederne kan flere forhold påvirke betingelserne for denne adgang, f.eks. eventuelle yderligere vedligeholdelses- og tilpasningsomkostninger; eventuelle forebyggende beskyttelsesforanstaltninger, der skal træffes for at begrænse skadevirkninger for netsikkerheden og nettenes integritet; eventuelle særlige erstatningsansvarsordninger i tilfælde af skader; brug af et offentligt tilskud til anlæg af infrastrukturen, herunder særlige vilkår og betingelser, der er knyttet til tilskuddet eller fastsat i henhold til national ret i overensstemmelse med EU-retten; evnen til at levere eller udbyde infrastrukturkapacitet til at opfylde offentlige serviceforpligtelser, eventuelle begrænsninger, der følger af nationale bestemmelser med sigte på at beskytte miljøet, folkesundheden, den offentlige sikkerhed eller for at tilgodese mål fastsat som led i fysisk planlægning.
- (19) Er der uenighed under de forretningsmæssige forhandlinger om tekniske og forretningsmæssige betingelser, bør hver part kunne forelægge sagen for et nationalt tvistbilægelsesorgan, som kan pålægge parterne en løsning for at undgå, at aftaler afvises på et uberettiget grundlag, eller at der pålægges urimelige betingelser. Ved fastsættelse af betalingen for adgang bør tvistbilægelsesorganet sikre, at adgangsudbyderen har rimelig mulighed for at få dækket sine omkostninger i forbindelse med adgangen til sin fysiske infrastruktur, idet der tages hensyn til specifikke nationale betingelser og takststrukturer, der har til formål at skabe rimelig mulighed for omkostningsdækning under hensyntagen til nationale tilsynsmyndigheders tidligere korrigerende foranstaltninger. Når tvistbilægelsesorganet gør dette, bør det endvidere tage hensyn til, hvordan den adgang, der søges om, vil påvirke adgangsudbyderens forretningsplan, herunder de investeringer, som den adgangsudbyder, hos hvem der søges om adgang, har foretaget, navnlig foretagne investeringer i den fysiske infrastruktur, som der søges om adgang til. I det særlige tilfælde, hvor udbydere af offentlige kommunikationsnet får adgang til fysisk infrastruktur, kan investeringerne i sådan infrastruktur bidrage direkte til at opfylde målene i den digitale dagsorden, og snylteri kan påvirke konkurrencen i efterfølgende led. Derfor bør enhver forpligtelse til at give adgang tage fuldt hensyn til sådanne investeringers rentabilitet ud fra deres risikoprofil, en tidsplan for investeringsafkastet, adgangsnettenes eventuelle påvirkning af konkurrencen i efterfølgende led og som følge heraf af priser og investeringsafkast, eventuelle afskrivninger på netaktiverne på det tidspunkt, hvor der anmodes om adgang, eventuelle forretningsmodeller, der danner grundlag for investeringen, navnlig i den fysiske infrastruktur, som anvendes til at udbyde elektronisk højhastighedskommunikation, og eventuelle muligheder for fælles etablering, der tidligere er blevet tilbudt den adgangssøgende.
- (20) For at planlægge etableringen af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation effektivt og sikre den mest effektive udnyttelse af eksisterende infrastruktur, der egner sig til etablering af elektroniske kommunikationsnet, bør virksomheder, der udbyder eller har tilladelse til at udbyde offentlige kommunikationsnet, kunne få adgang til et minimum af oplysninger om den fysiske infrastruktur, der findes inden for etableringsområdet. Disse mindsteplysninger bør gøre det muligt at vurdere den eksisterende infrastrukturens udnyttelsespotentiale i et specifikt område og begrænse skaderne på eksisterende fysisk infrastruktur. I betragtning af antallet af berørte interessenter og for at lette adgangen til disse oplysninger — også på tværs af sektorer og landegrænser — bør oplysningerne gøres tilgængelige via en central dokumentationstjeneste. Denne centrale dokumentationstjeneste bør give adgang til det minimum af oplysninger, som allerede står til rådighed i elektronisk format, med forbehold for begrænsninger af hensyn til netsikkerheden og nettenes integritet, navnlig for kritisk infrastruktur, eller til beskyttelse af legitime drifts- og forretningshemmeligheder.
- (21) Dette direktiv bør ikke pålægge medlemsstaterne nye kortlægningsforpligtelser, men fastsætte, at der stilles et minimum af oplysninger, som offentlige organer allerede har indsamlet, og som foreligger i elektronisk format i

medfør af nationale initiativer og EU-retten, såsom Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/2/EF ⁽¹⁾, til rådighed for den centrale dokumentationstjeneste, f.eks. ved hjælp af et hyperlink. Det vil give udbydere af offentlige kommunikationsnet koordineret adgang til oplysninger om fysisk infrastruktur, samtidig med at sådanne oplysningers sikkerhed og integritet, navnlig for så vidt angår national kritisk infrastruktur, beskyttes. Den omstændighed, at sådanne oplysninger stilles til rådighed, bør ikke indskrænke gyldigheden af de krav om gennemsigtighed, der i forvejen gælder for videreanvendelse af den offentlige sektors informationer i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/98/EF ⁽²⁾. Hvis de oplysninger, som den offentlige sektors råder over, ikke sikrer tilstrækkelig viden om den eksisterende fysiske infrastruktur i et bestemt område eller af en bestemt type, bør netoperatørerne efter anmodning stille oplysningerne til rådighed for virksomheder, der udbyder eller har tilladelse til at udbyde offentlige kommunikationsnet.

- (22) Hvis dette minimum af oplysninger ikke står til rådighed via den centrale dokumentationstjeneste, bør virksomheder, der udbydere eller har tilladelse til at udbyde offentlige kommunikationsnet alligevel sikres mulighed for direkte at kunne anmode om sådanne specifikke oplysninger fra en hvilken som helst netoperatør i det pågældende område. Hvis anmodningen er rimelig, og navnlig hvis det er påkrævet af hensyn til muligheden for at udnytte eksisterende fysisk infrastruktur i fællesskab eller koordinere anlægsarbejder, bør virksomheder, der udbyder eller har tilladelse til at udbyde offentlige kommunikationsnet desuden få mulighed for at foretage anlægsopmålinger og anmode om oplysninger om planlagte anlægsarbejder på gennemsigtige, forholdsmæssige og ikkediskriminerende betingelser, og uden at dette berører de beskyttelsesforanstaltninger, der er vedtaget af hensyn til netsikkerheden og nettenes integritet eller til beskyttelse af fortroligheden samt drifts- og forretningshemmeligheder. Der bør tilskyndes til, at netoperatørerne selv eller via centrale dokumentationstjenester skaber en høj grad af gennemsigtighed med hensyn til gennemførelsen af planlagte anlægsarbejder, især i områder, hvor nytteværdien er størst, ved at henlede godkendte operatørers opmærksomhed på sådanne oplysninger, når det er muligt.
- (23) Hvis der opstår tvister om adgang til oplysninger om den fysiske infrastruktur med henblik på at etablere højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, bør tvistbilægelsesorganet kunne løse tvisten med en bindende afgørelse. Under alle omstændigheder bør afgørelser fra dette organ ikke berøre parternes mulighed for at indbringe sagen for en domstol.
- (24) Koordineringen af anlægsarbejder i relation til fysisk infrastruktur kan give betydelige besparelser og minimere generne for det område, der berøres af etableringen af nye elektroniske kommunikationsnet. Derfor bør man forbyde forskriftsmæssige begrænsninger, der som hovedregel forhindrer forhandlinger mellem netoperatører om at koordinere sådanne anlægsarbejder med henblik på at etablere højhastighedsnet til elektronisk kommunikation. Hvis anlægsarbejderne ikke finansieres af offentlige midler, bør dette direktiv ikke berøre interessenternes ret til at indgå samarbejdsaftaler om anlægsarbejder i henhold til deres egne investerings- og forretningsplaner og deres foretrukne tidsplan.
- (25) Anlægsarbejder, der helt eller delvis finansieres med offentlige midler, bør sigte mod at maksimere det samlede resultats nyttevirkninger ved at udnytte de pågældende anlægsarbejders positive eksterne virkninger på tværs af sektorer og sikre lige muligheder for fælles udnyttelse af den eksisterende og planlagte fysiske infrastruktur med sigte på at etablere elektroniske kommunikationsnet. Selv om hovedmålet med de offentligt finansierede anlægsarbejder ikke bør påvirkes uhensigtsmæssigt, bør rettidige og rimelige anmodninger om at koordinere etableringen af elementer af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation — idet eventuelle meromkostninger, herunder dem, der skyldes forsinkelser, dækkes, og de oprindelige planer ændres mindst muligt — opfyldes af den netoperatør, som direkte eller indirekte, f.eks. gennem en underkontrahent, udfører anlægsarbejderne, på forholdsmæssige, ikkediskriminerende og gennemsigtige betingelser. Uden at dette berører gældende statsstøtteregler bør medlemsstaterne kunne fastsætte regler for fordeling af omkostningerne i forbindelse med den koordinerede etablering. Der bør findes særlige forligsprocedurer, hvormed der kan sikres en hurtig løsning på tvister vedrørende forhandlinger om de pågældende koordineringsaftaler på forholdsmæssige, retfærdige og ikke-diskriminerende vilkår. Sådanne bestemmelser bør ikke berøre medlemsstaternes ret til at reservere kapacitet til elektroniske kommunikationsnet, selv om der ikke foreligger specifikke anmodninger, med henblik på at opfylde fremtidig efterspørgsel efter fysisk infrastruktur og skabe størst mulig nytte af anlægsarbejder eller træffe foranstaltninger, der indebærer tilsvarende rettigheder til at koordinere anlægsarbejder for operatører af andre typer net såsom gas eller elektricitet.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/2/EF af 14. marts 2007 om opbygning af en infrastruktur for geografisk information i Det Europæiske Fællesskab (Inspire) (EUT L 108 af 25.4.2007, s. 1).

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/98/EF af 17. november 2003 om videreanvendelse af den offentlige sektors informationer (EUT L 345 af 31.12.2003, s. 90).

- (26) Det kan være nødvendigt at gøre etablering af elektroniske kommunikationsnet eller etablering af nye netele-
menter betinget af forskellige tilladelser, herunder bygge- og byplantilladelser, miljøgodkendelser og andre tilla-
delser, for at beskytte almene interesser i de enkelte medlemsstater og i Unionen. Antallet af tilladelser, som er
påkrævet for at etablere forskellige typer af elektroniske kommunikationsnet, og de lokale forhold, hvor etable-
ringen skal finde sted, kan gøre det nødvendigt at anvende en række forskellige procedurer og betingelser. Selv
om den enkelte kompetente myndighed bevarer retten til at blive inddraget og fastholder sin beslutningskompe-
tence i overensstemmelse med nærhedsprincippet, bør alle relevante oplysninger om procedurerne og de alminde-
lige betingelser for anlægsarbejde være til rådighed via den centrale dokumentationstjeneste. Dette kan mindske
kompleksiteten og øge effektiviteten og gennemsigtigheden — navnlig for nytilkomne eller små operatører, som
ikke beskæftiger sig med dette område. Desuden bør medlemsstaterne kunne garantere retten for virksomheder,
der udbyder eller har tilladelse til at udbyde offentlige kommunikationsnet, til at indgive deres anmodning om
tilladelse via et centralt kontaktpunkt.
- (27) For at sikre, at procedurerne for udstedelse af tilladelser ikke fungerer som hindringer for investeringer, og at de
ikke påvirker det indre marked negativt, bør medlemsstaterne sikre, at der under alle omstændigheder senest
inden for fire måneder træffes afgørelse om, hvorvidt anmodninger om tilladelse til etablering af elektroniske
kommunikationsnet eller etablering af nye netelelementer skal efterkommes, uden at dette berører andre specifikke
frister eller forpligtelser, der er fastsat med henblik på en korrekt gennemførelse af tilladelsesproceduren i henhold
til national ret eller EU-retten. En sådan afgørelse kan være stiltiende eller udtrykkelig alt efter de gældende retlige
bestemmelser. Medlemsstaterne bør, hvor det er relevant, sikre, at udbydere, der lider skade som følge af en
kompetent myndigheds forsinkede udstedelse af tilladelser i forhold til de gældende frister, har ret til erstatning.
- (28) For at sikre, at sådanne procedurer for udstedelse af tilladelser afsluttes inden for en rimelig frist, kan medlemssta-
terne overveje indføre en række foranstaltninger til sikring heraf, f.eks. stiltiende godkendelse, eller træffe foran-
staltninger til at forenkle procedurerne for udstedelse af tilladelser, bl.a. ved at reducere det antal af tilladelser, der
er nødvendige for at etablere elektroniske kommunikationsnet, eller ved at undtage visse kategorier af mindre
eller standardiserede anlægsarbejder fra tilladelsesproceduren. Myndighederne bør på nationalt, regionalt eller
lokalt niveau begrunde enhver afvisning af at udstede sådanne tilladelser, som henhører under deres kompetence,
ud fra objektive, gennemsigtige, ikkediskriminerende og forholdsmæssige kriterier og betingelser. Dette bør ikke
berøre eventuelle foranstaltninger, som medlemsstaterne vedtager med sigte på at undtage visse elementer af elek-
troniske kommunikationsnet fra tilladelsesproceduren, uanset om de er passive eller aktive.
- (29) Opfyldelsen af målene i den digitale dagsorden forudsætter, at infrastrukturen føres frem til et punkt tæt på slut-
brugernes område, samtidig med at proportionalitetsprincippet overholdes for så vidt angår eventuelle begræns-
ninger i ejendomsretten af hensyn til den almene interesse. Etableringen af højhastighedsnet til elektronisk
kommunikation frem til slutbrugeren bør lattes, uden at det går ud over teknologineutraliteten, og dette gælder
navnlig for højhastighedsforberedt fysisk infrastruktur i bygninger. Da små kabelkanaler kun medfører begræn-
sede meromkostninger under opførelsen af en bygning, medens eftermontering af højhastighedsinfrastruktur i
bygninger kan udgøre en betydelig del af omkostningerne ved etablering af et højhastighedsnet, bør alle nyopførte
eller hovedrenoverede bygninger udstyres med fysisk infrastruktur, som gør det muligt at tilslutte slutbrugere til
højhastighedsnet. Af hensyn til etableringen af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation bør nye og hoved-
renoverede flerfamiliehuse være udstyret med et adgangspunkt, hvor udbyderen kan få adgang til den bygningsin-
terne infrastruktur. Endvidere bør bygherrerne sørge for, at der er tomme kabelkanaler fra hver bolig til adgangs-
punktet i eller uden for flerfamiliehuset. Der kan være tilfælde, såsom nye enkeltboliger eller kategorier af hoved-
renoveringsarbejder i isolerede områder, hvor udsigten til højhastighedsforbindelser af objektive grunde må
betragtes som værende for ringe til at retfærdiggøre, at bygninger udstyres med højhastighedsforberedt bygningsin-
tern fysisk infrastruktur eller et adgangspunkt, eller hvor det vil være uforholdsmæssigt at udstyre en bygning
hermed af andre økonomiske eller miljømæssige grunde eller af hensyn til bevarelse af den bymæssige kulturarv,
såsom for specifikke kategorier af monumenter.
- (30) For at bistå mulige købere og lejere med at identificere bygninger, der er udstyret med højhastighedsforberedt
bygningsintern fysisk infrastruktur, og som derfor har et væsentligt omkostningsbesparende potentiale, og for at
fremme, at bygninger forberedes til højhastighed, bør medlemsstaterne på frivillig basis kunne udarbejde et
mærke, der angiver, at bygninger er bredbåndsforberedt, for bygninger, der er udstyret med sådan infrastruktur og
et adgangspunkt i overensstemmelse med dette direktiv.
- (31) Når udbydere af offentlige kommunikationsnet etablerer højhastighedsnet til elektronisk kommunikation i et
bestemt område, er stordriftsfordelene betydelige, hvis de kan tilslutte deres net til bygningens adgangspunkt,
uanset om en abonnent udtrykkeligt har tilkendegivet interesse for tjenesten på det pågældende tidspunkt, dog
således at privat ejendom påvirkes mindst muligt ved at eksisterende fysisk infrastruktur udnyttes, og det berørte
område retableres. Når nettet tilsluttes ved adgangspunktet, er det langt billigere at forbinde en ny kunde, navnlig
hvis der kan opnås adgang til et højhastighedsforberedt vertikalt segment i bygningen, i fald et sådant allerede

findes. Dette mål er også opfyldt, hvis bygningen i sig selv allerede er udstyret med et højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, som enhver udbyder af et offentligt kommunikationsnet med en aktiv abonnent i bygningen gives adgang til dette bygningsinterne net på gennemsigtige, forholdsmæssige og ikkediskriminerende vilkår og betingelser. Dette kan navnlig være tilfældet i medlemsstater, som har truffet foranstaltninger på grundlag af artikel 12 i direktiv 2002/21/EF.

- (32) Nye bygninger bør være udstyret med højhastighedsforberedt bygningsintern infrastruktur og for så vidt angår flerfamiliehuse et adgangspunkt. Medlemsstaterne bør gives fleksibilitet til at nå dette mål. I den henseende søger dette direktiv ikke at harmonisere reglerne om relaterede omkostninger, herunder til dækning af omkostninger til at udstyre bygninger med højhastighedsforberedt bygningsintern fysisk infrastruktur og et adgangspunkt.
- (33) I lyset af de samfundsmæssige fordele ved integration i informationssamfundet og i betragtning af, hvad det koster at etablere højhastighedsnettene til elektronisk kommunikation i tilfælde, hvor der hverken er passiv eller aktiv højhastighedsforberedt infrastruktur hos slutbrugerne eller alternative måder, hvorpå en abonnent kan tilsluttes højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, bør enhver udbyder af offentlige kommunikationsnet for egen regning have ret til at tilslutte sit net til private lokaler, under forudsætning af at privat ejendom påvirkes mindst muligt, for eksempel ved, hvis det er muligt, at genbruge den eksisterende fysiske infrastruktur, der er disponibel i bygningen, eller sikre fuld retablering af de berørte områder.
- (34) I tråd med nærhedsprincippet bør dette direktiv ikke berøre medlemsstaternes mulighed for at tildele de fastsatte tilsynsopgaver til de myndigheder, som er bedst egnede til at varetage dem, i overensstemmelse med medlemsstaternes forfatningsmæssige fordeling af kompetencer og beføjelser og med de krav, der er fastlagt i dette direktiv.
- (35) Det udpegede nationale tvistbilæggelsesorgan bør det sikre upartiskhed og uafhængighed i forhold til de berørte parter og have de passende kompetencer og ressourcer.
- (36) Medlemsstaterne bør fastsætte sanktioner, der er hensigtsmæssige, effektive, står i rimeligt forhold til overtrædelserne og har afskrækkende virkning, i tilfælde af manglende overholdelse af de nationale foranstaltninger, som er vedtaget i henhold til dette direktiv.
- (37) Af hensyn til effektiviteten i de centrale dokumentationstjenester, der er fastsat i dette direktiv, bør medlemsstaterne sikre, at der er passende ressourcer, og at relevante oplysninger om et bestemt område stilles til rådighed i centrale dokumentationstjenester på et optimalt aggregationsniveau, hvor værdifulde effektivitetsgevinster kan sikres i lyset af de tildelte opgaver, herunder i det lokale matrikelregister. Medlemsstaterne kan i den forbindelse overveje mulige synergivirkninger og stordriftsfordele med kvikskrannerne som omhandlet i artikel 6 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/123/EF⁽¹⁾ med henblik på at bygge på eksisterende strukturer og skabe størst mulige fordele for slutbrugerne.
- (38) Målene for dette direktiv, nemlig at lette etableringen af fysisk infrastruktur, der egner sig til højhastighedsnet til elektronisk kommunikation på EU-plan, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, men kan på grund af handlingens omfang eller virkninger bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.
- (39) Dette direktiv respekterer de grundlæggende rettigheder og overholder de principper, som navnlig anerkendes i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, særlig retten til privatlivets fred og beskyttelse af forretningshemmeligheder, friheden til at drive virksomhed, ejendomsretten og adgangen til effektive retsmidler. Dette direktiv bør anvendes af medlemsstaterne i overensstemmelse med disse rettigheder og principper —

VEDTAGET DETTE DIREKTIV:

Artikel 1

Genstand og anvendelsesområde

1. Dette direktiv har til formål at lette og skabe incitament for etableringen af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation ved at fremme den fælles udnyttelse af eksisterende fysisk infrastruktur og muliggøre en mere effektiv etablering af ny fysisk infrastruktur, således at det bliver billiger at etablere sådanne net.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/123/EF af 12. december 2006 om tjenesteydelser på det indre marked (EUT L 376 af 27.12.2006, s. 36).

2. Dette direktiv fastsætter minimumskrav i forbindelse med anlægsarbejder og fysisk infrastruktur med henblik på at tilnærme visse aspekter af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser på de pågældende områder.
3. Medlemsstaterne kan i overensstemmelse med EU-retten opretholde eller indføre foranstaltninger, der går videre end de minimumskrav, som er fastsat i dette direktiv, med henblik på bedre at nå det i stk. 1 omhandlede mål.
4. Hvis en bestemmelse i dette direktiv er i modstrid med en bestemmelse i direktiv 2002/21/EF, direktiv 2002/19/EF, direktiv 2002/20/EF, direktiv 2002/22/EF eller direktiv 2002/77/EF, har de relevante bestemmelser i disse direktiver forrang.

Artikel 2

Definitioner

Ved anvendelsen af dette direktiv gælder definitionerne i direktiv 2002/21/EF.

Endvidere forstås ved:

- 1) »netoperatør«: en virksomhed, der udbyder eller har tilladelse til at udbyde offentlige kommunikationsnet, samt en virksomhed, der stiller fysisk infrastruktur til rådighed, der er beregnet til at levere:
 - a) en tjeneste i forbindelse med produktion, transport eller distribution af
 - i) gas
 - ii) elektricitet, herunder offentlig belysning
 - iii) opvarmning
 - iv) vand, herunder deponering eller rensning af spildevand, og dræningssystemer
 - b) transporttjenester, herunder jernbaner, veje, havne og lufthavne
- 2) »fysisk infrastruktur«: et element i et net, som skal huse andre elementer i et net uden selv at blive et aktivt element i nettet, f.eks. rør, master, kabelkanaler, inspektionsbrønde, mandehuller, gadeskabe, bygninger eller adgangsveje til bygninger, antenneanlæg, tårne og pæle; kabler, herunder sort fiber, samt elementer i net, der bruges til levering af drikkevand som defineret i artikel 2, nr. 1), i Rådets direktiv 98/83/EF ⁽¹⁾ er ikke fysisk infrastruktur som omhandlet i dette direktiv
- 3) »højhastighedsnet til elektronisk kommunikation«: et elektronisk kommunikationsnet, som kan levere bredbåndstilslutning med en hastighed på mindst 30 Mbps
- 4) »anlægsarbejde«: ethvert resultat af bygge- og anlægsarbejder, der som helhed er i stand til at varetage en økonomisk eller teknisk funktion, og som omfatter et eller flere elementer af en fysisk infrastruktur
- 5) »offentligt organ«: en statslig, regional eller lokal myndighed, et offentligretligt organ eller en sammenslutning af en eller flere sådanne myndigheder eller et eller flere sådanne offentligretlige organer
- 6) »offentligretlige organer«: organer med alle følgende karakteristika:
 - a) de er oprettet specielt med henblik på at imødekomme almenhedens behov, dog ikke behov af industriel eller kommerciel karakter
 - b) de har status som juridisk person, og
 - c) de finansieres helt eller for størstedelens vedkommende af staten eller af regionale eller lokale myndigheder eller af andre offentligretlige organer, eller er underlagt ledelsesmæssig kontrol fra disse myndigheder eller organer, eller de har et administrations-, ledelses- eller tilsynsorgan, hvor mere end halvdelen af medlemmerne udpeges af staten, regionale eller lokale myndigheder eller andre offentligretlige organer
- 7) »byggningsintern fysisk infrastruktur«: fysisk infrastruktur eller installationer på slutbrugerens område, herunder samejede elementer, beregnet til at huse kablede og/eller trådløse adgangsnet, hvor sådanne adgangsnet kan levere elektroniske kommunikationstjenester og forbinde bygningens adgangspunkt med nettermineringspunktet

⁽¹⁾ Rådets direktiv 98/83/EF af 3. november 1998 om kvaliteten af drikkevand (EFT L 330 af 5.12.1998, s. 32).

- 8) »højhastighedsforberedt bygningsintern fysisk infrastruktur«: fysisk infrastruktur i bygninger, som er beregnet til at huse elementer eller muliggøre levering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation
- 9) »større renoveringsarbejde«: bygge- og anlægsarbejder på slutbrugerens område, der omfatter bygningsmæssige ændringer af hele den bygningsinterne fysiske infrastruktur eller en væsentlig del heraf, og som kræver byggetilladelse
- 10) »tilladelse«: en eksplicit eller implicit afgørelse truffet af en kompetent myndighed efter en procedure, der pålægger en virksomhed, der ønsker at udføre et bygge- eller anlægsarbejde, at træffe foranstaltninger for at kunne gøre det lovligt
- 11) »adgangspunkt«: et fysisk punkt i eller uden for bygningen, som virksomheder, der udbyder eller har tilladelse til at udbyde offentlige kommunikationsnet, har adgang til, og som den højhastighedsforberedte bygningsinterne fysiske infrastruktur kan tilsluttes.

Artikel 3

Adgang til eksisterende fysisk infrastruktur

1. Medlemsstaterne sikrer, at alle netoperatører har ret til at tilbyde virksomheder, der udbyder eller har tilladelse til at udbyde elektroniske kommunikationsnet, adgang til deres fysiske infrastruktur med henblik på etablering af elementer af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation. Ligeledes kan medlemsstaterne give operatører af offentlige kommunikationsnet ret til at tilbyde adgang til deres fysiske infrastruktur med henblik på etablering af andre net end elektroniske kommunikationsnet.
2. Medlemsstaterne sikrer, at alle netoperatører har pligt til at imødekomme enhver rimelig anmodning om adgang til deres fysiske infrastruktur på retfærdige og rimelige vilkår og betingelser, herunder pris, med henblik på etablering af elementer af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation efter skriftlig anmodning fra en virksomhed, der udbyder eller har tilladelse til at udbyde offentlige kommunikationsnet. Denne skriftlige anmodning skal angive elementerne i det projekt, for hvilket der anmodes om adgang, herunder en specifik tidsramme.
3. Medlemsstaterne kræver, at ethvert afslag på adgang begrundes ud fra objektive, gennemsigtige og forholdsmæssige kriterier som f.eks.:
 - a) den tekniske egnethed af den fysiske infrastruktur, som der er søgt om adgang til, til at huse de elementer af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, der er omhandlet i stk. 2
 - b) disponibel plads til at huse de elementer af højhastighedsnet til elektroniske kommunikationsnet, der er omhandlet i stk. 2, herunder netoperatørens fremtidige pladsbehov, der er påvist tilstrækkeligt
 - c) sikkerheds- og folkesundhedsmæssige betænkeligheder
 - d) alle nets integritet og sikkerhed, navnlig i forbindelse med kritisk national infrastruktur
 - e) risikoen for, at den planlagte elektroniske kommunikationstjeneste i væsentlig grad påvirker ydelsen af andre tjenester over den samme fysiske infrastruktur
 - f) netoperatørens rådighed over andre rentable midler til at få adgang til fysisk netinfrastruktur i engrosleddet, som er egnede til etablering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, forudsat at en sådan adgang tilbydes på retfærdige og rimelige vilkår og betingelser.

Medlemsstaterne sikrer, at netoperatøren angiver begrundelsen for afslaget inden for to måneder efter datoen for modtagelsen af den fuldstændige anmodning om adgang.

4. Hvis der nægtes adgang, eller hvis der senest to måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen om adgang ikke er indgået en aftale om specifikke vilkår og betingelser, bl.a. pris, sikrer medlemsstaterne, at hver part har ret til at henvise spørgsmålet til det kompetente nationale tvistbilæggelsesorgan.

5. Medlemsstaterne sikrer, at det nationale tvistbilæggelsesorgan, der er omhandlet i stk. 4, under fuld hensyntagen til proportionalitetsprincippet træffer en bindende afgørelse for at bilægge en tvist, der er forelagt i henhold til stk. 4, og herunder fastsætter retfærdige og rimelige vilkår og betingelser, herunder priser, når det er relevant.

Det nationale tvistbilæggelsesorgan bilægger tvisten så hurtigt som muligt og under alle omstændigheder inden for fire måneder efter datoen for modtagelsen af den fuldstændige anmodning, bortset fra under ekstraordinære omstændigheder, uden at dette dog udelukker muligheden for, at hver af parterne indbringer sagen for en domstol.

Hvis tvisten omhandler adgang til infrastruktur hos en udbyder af elektroniske kommunikationsnet, og det nationale tvistbilæggelsesorgan er den nationale tilsynsmyndighed, tager det, hvor det er relevant, hensyn til målene i artikel 8 i direktiv 2002/21/EF. Når tvistbilæggelsesorganet fastsætter en pris, sikres det, at adgangsudbyderen har rimelig mulighed for at få dækket sine omkostninger, og der tages højde for, hvordan den ønskede adgang påvirker adgangsudbyderens forretningsplan, herunder de investeringer, der er foretaget af den netoperatør, som anmodningen om adgang er stilet til, navnlig for de fysiske infrastrukturer, der bruges til at udbyde elektroniske kommunikationstjenester over højhastighedsnet.

6. Denne artikel berører ikke ejendomsretten for ejeren af den fysiske infrastruktur, i tilfælde hvor netoperatøren ikke er ejeren, eller ejendomsretten for enhver anden tredjepart såsom grundejere og ejere af privat ejendom.

Artikel 4

Gennemsigtighed angående fysisk infrastruktur

1. Med henblik på at anmode om adgang til fysisk infrastruktur i henhold til artikel 3, stk. 2, sikrer medlemsstaterne, at alle virksomheder, der udbyder eller har tilladelse til at udbyde offentlige kommunikationsnet, har ret til efter anmodning at få adgang til følgende minimumsoplysninger om alle netoperatørers eksisterende fysiske infrastruktur:

- a) område og kabelføring
- b) type og nuværende anvendelse af infrastrukturen, og
- c) et kontaktpunkt.

Medlemsstaterne sikrer, at en virksomhed, der anmoder om adgang, angiver det område, hvor den agter at etablere elementer af et højhastighedsnet til elektronisk kommunikation.

Medlemsstaterne kan kun tillade, at adgangen til minimumsoplysningerne begrænses, når det er nødvendigt af hensyn til netsikkerheden og nettenes integritet, den nationale sikkerhed, folkesundheden eller den offentlige sikkerhed, fortrolighed eller drifts- og forretningshemmeligheder.

2. Medlemsstaterne kan kræve, at et offentligt organ, der i kraft af sine opgaver er i besiddelse af elementer, i elektronisk format, af de minimumsoplysninger om en netoperatørs fysiske infrastruktur, der er omhandlet i stk. 1, stiller dem til rådighed elektronisk via den centrale dokumentationstjeneste senest den 1. januar 2017; medlemsstaterne kræver, at sådanne offentlige organer efter anmodning stiller oplysningerne til rådighed for virksomheder, der udbyder eller har tilladelse til at udbyde offentlige kommunikationsnet, jf. dog begrænsningerne i stk. 1. Eventuelle ajourføringer af disse oplysninger og eventuelle nye elementer af minimumsoplysninger, jf. stk. 1, som det offentlige organ modtager, stilles til rådighed for den centrale dokumentationstjeneste senest to måneder efter datoen for modtagelsen. Denne periode kan forlænges med højst en måned, hvis det er nødvendigt for at sikre, at de oplysninger, der stilles til rådighed, er pålidelige.

3. Minimumsoplysninger, der stilles til rådighed for en central dokumentationstjeneste i henhold til stk. 2, gøres omgående tilgængelige via den centrale dokumentationstjeneste i elektronisk format og på forholdsmæssige, ikke-diskriminerende og gennemsigtige vilkår. Medlemsstaterne sikrer, at minimumsoplysningerne stilles til rådighed via den centrale dokumentationstjeneste i henhold til dette stykke senest den 1. januar 2017.

4. Hvis de i stk. 1 omhandlede minimumsoplysninger ikke er tilgængelige via den centrale dokumentationstjeneste, kræver medlemsstaterne, at netoperatørerne giver adgang til disse oplysninger efter særlig skriftlig anmodning fra en virksomhed, der udbyder eller har tilladelse til at udbyde offentlige kommunikationsnet. Denne anmodning skal angive det område, hvor det er hensigten at etablere elementer af et højhastighedsnet til elektronisk kommunikation. Der gives adgang til oplysningerne senest to måneder efter datoen for modtagelsen af den skriftlige anmodning på forholdsmæssige, ikkediskriminerende og gennemsigtige vilkår, jf. dog begrænsningerne i stk. 1.

5. Efter særlig skriftlig anmodning fra en virksomhed, der udbyder eller har tilladelse til at udbyde offentlige kommunikationsnet, kræver medlemsstaterne, at netoperatørerne imødekommer rimelige anmodninger om anlægsopmålinger af nærmere specificerede elementer af deres fysiske infrastruktur. Denne anmodning skal angive, hvilke elementer af nettet der skal opmåles med henblik på at etablere elementer af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation. Senest en måned efter datoen for modtagelsen af den skriftlige anmodning skal der gives tilladelse til anlægsopmåling af de specificerede netelementer på forholdsmæssige, ikkediskriminerende og gennemsigtige vilkår, jf. dog begrænsningerne i stk. 1.

6. Medlemsstaterne sikrer, at hver part, hvis der opstår tvist i forbindelse med de rettigheder og pligter, der er omhandlet i denne artikel, har ret til at indbringe sagen for et nationalt tvistbilæggelsesorgan. Det nationale tvistbilæggelsesorgan træffer under fuld hensyntagen til proportionalitetsprincippet en bindende afgørelse for at bilægge tvisten så hurtigt som muligt og under alle omstændigheder inden for to måneder, bortset fra under ekstraordinære omstændigheder, uden at dette dog udelukker, at hver af parterne kan indbringe sagen for en domstol.

7. Medlemsstaterne kan bestemme, at der kan dispenseres fra forpligtelserne i stk. 1-5, når eksisterende fysiske infrastrukturanlæg anses for at være teknisk uegnede til etablering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, eller i tilfælde af kritisk national infrastruktur. Sådanne undtagelser skal være behørigt begrundede. De berørte parter skal have mulighed for at fremsætte bemærkninger til udkastene til undtagelser inden for en rimelig frist. Kommissionen underrettes om sådanne undtagelser.

8. Medlemsstaterne sikrer, at virksomheder, der udbyder eller har tilladelse til at udbyde offentlige kommunikationsnet, og som får adgang til oplysninger i henhold til denne artikel, træffer passende foranstaltninger for at sikre overholdelse af fortrolighed og drifts- og forretningshemmeligheder.

Artikel 5

Koordinering af anlægsarbejder

1. Medlemsstaterne sikrer, at alle netoperatører har ret til at forhandle aftaler om koordineringen af anlægsarbejder med virksomheder, der udbyder eller har tilladelse til at udbyde elektroniske kommunikationsnet, med henblik på at etablere elementer af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation.

2. Medlemsstaterne sikrer, at alle netoperatører, der direkte eller indirekte udfører helt eller delvis offentligt finansierede anlægsarbejder, imødekommer enhver rimelig anmodning om koordinering af anlægsarbejder på gennemsigtige og ikkediskriminerende vilkår fra virksomheder, der udbyder eller har tilladelse til at udbyde offentlige kommunikationsnet, om med henblik på at etablere elementer af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation. En sådan anmodning skal imødekommes forudsat at

- a) dette ikke vil medføre ekstraomkostninger, herunder på grund af yderligere forsinkelser, for det oprindeligt planlagte anlægsarbejde,
- b) ikke vil hindre kontrollen med koordineringen af arbejderne, og
- c) at anmodningen om koordinering indgives så tidligt som muligt, og under alle omstændigheder senest en måned inden det endelige projekt forelægges for de kompetente myndigheder med henblik på udstedelse af tilladelse.

Medlemsstaterne kan fastsætte regler for fordeling af omkostningerne i forbindelse med koordinering af anlægsarbejder.

3. Opnås der ikke senest en måned efter datoen for modtagelsen af den formelle anmodning om forhandlinger enighed om koordinering af anlægsarbejderne, jf. stk. 2, sikrer medlemsstaterne, at hver af parterne har ret til at henvise spørgsmålet til det kompetente nationale tvistbilægelsesorgan.

4. Medlemsstaterne sikrer, at det i stk. 3 omhandlede nationale tvistbilægelsesorgan under fuld hensyntagen til proportionalitetsprincippet træffer en afgørelse for at bilægge en tvist, der er forelagt i henhold til stk. 3, og fastsætter herunder retfærdige og ikke-diskriminerende vilkår, betingelser og priser, når det er relevant.

Det nationale tvistbilægelsesorgan skal bilægge tvisten så hurtigt som muligt og under alle omstændigheder inden for to måneder efter datoen for modtagelsen af den fuldstændige anmodning, bortset fra under ekstraordinære omstændigheder, uden at dette dog udelukker, at hver af parterne kan indbringe sagen for en domstol.

5. Medlemsstaterne kan bestemme, at der kan dispenseres fra forpligtelserne i denne artikel ved ubetydelige anlægsarbejder, f.eks. med hensyn til værdi, størrelse eller varighed, eller i tilfælde af kritisk national infrastruktur. Sådanne undtagelser skal være behørigt begrundede. De berørte parter skal have mulighed for at fremsætte bemærkninger til udkastene til undtagelser inden for en rimelig frist. Kommissionen underrettes om sådanne undtagelser.

Artikel 6

Gennemsigtighed vedrørende planlagte anlægsarbejder

1. For at forhandle aftaler om koordinering af anlægsarbejder som omhandlet i artikel 5 kræver medlemsstaterne, at netoperatørerne efter specifik skriftlig anmodning fra en virksomhed, der udbyder eller har tilladelse til at udbyde offentlige kommunikationsnet, stiller følgende minimumsoplysninger til rådighed om anlægsarbejder på deres fysiske infrastruktur, som der enten er udstedt tilladelse til, som afventer tilladelse, eller som der inden for de næste seks måneder agtes indgivet en første ansøgning om tilladelse til hos de kompetente myndigheder:

- a) anlægsarbejdernes beliggenhed og type
- b) hvilke netelementer der er tale om
- c) forventet dato for påbegyndelse af anlægsarbejdet og dets varighed, og
- d) et kontaktpunkt.

Anmodningen fra en virksomhed, der udbyder eller har tilladelse til at udbyde offentlige kommunikationsnet, skal angive det område, hvor det er hensigten at etablere elementer af et højhastighedsnet til elektronisk kommunikation. Netoperatøren stiller senest to uger efter datoen for modtagelsen af den skriftlige anmodning oplysningerne til rådighed på forholdsmæssige, ikkediskriminerende og gennemsigtige vilkår. Medlemsstaterne kan kun tillade, at adgangen til minimumsoplysningerne begrænses, når det anses for nødvendigt af hensyn til netsikkerheden og nettenes integritet, den nationale sikkerhed, folkesundheden eller den offentlige sikkerhed, fortrolighed eller drifts- og forretningshemmeligheder.

2. Netoperatøren kan afvise en anmodning, jf. stk. 1, hvis:

- a) den har gjort de ønskede oplysninger offentligt tilgængelige i elektronisk format eller
- b) der er adgang til sådanne oplysninger via den centrale dokumentationstjeneste.

3. Medlemsstaterne sikrer, at netoperatøren stiller de i stk. 1 omhandlede minimumsoplysninger, som der anmodes om, til rådighed via den centrale dokumentationstjeneste.

4. Medlemsstaterne sikrer, at hver part, hvis der opstår tvist i forbindelse med de rettigheder og pligter, der er omhandlet i denne artikel, har ret til at indbringe sagen for et nationalt tvistbilægelsesorgan. Det nationale tvistbilægelsesorgan træffer under fuld hensyntagen til proportionalitetsprincippet en bindende afgørelse for at bilægge tvisten så hurtigt som muligt og under alle omstændigheder inden for to måneder, bortset fra under ekstraordinære omstændigheder, uden at dette dog udelukker, at hver af parterne kan indbringe sagen for en domstol.

5. Medlemsstaterne kan bestemme, at der kan dispenseres fra de forpligtelser, der er fastsat i denne artikel ved anlægsarbejder af ubetydelig værdi eller i tilfælde af kritisk national infrastruktur. Sådanne undtagelser skal være behørigt begrundede. De berørte parter skal have mulighed for at fremsætte bemærkninger til udkastene til undtagelser inden for en rimelig frist. Kommissionen underrettes om sådanne undtagelser.

Artikel 7

Procedure for udstedelse af tilladelser

1. Medlemsstaterne sikrer, at alle relevante oplysninger om de vilkår og procedurer, der gælder for udstedelse af tilladelser til anlægsarbejder, der er nødvendige for at etablere elementer af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, herunder eventuelle oplysninger om undtagelser, der gælder for sådanne elementer med hensyn til nogle af eller alle de tilladelser, der kræves i den nationale lovgivning, stilles til rådighed via den centrale dokumentationstjeneste.

2. Medlemsstaterne kan bestemme, at alle virksomheder, der udbyder eller har tilladelse til at udbyde offentlige kommunikationsnet, har ret til via den centrale dokumentationstjeneste elektronisk at indgive ansøgninger om tilladelser til anlægsarbejder, der er nødvendige for at etablere elementer af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation.

3. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at de kompetente myndigheder udsteder tilladelse eller giver afslag, senest fire måneder efter datoen for modtagelsen af den fuldstændige anmodning om tilladelse, uden at dette berører andre særlige frister eller forpligtelser, der er fastsat for en korrekt afvikling af proceduren for udstedelse af tilladelse, og som gælder for udstedelse af tilladelser efter national ret eller EU-retten, eller en klagesag. Medlemsstaterne kan bestemme, at denne frist undtagelsesvis og i behørigt begrundede tilfælde kan forlænges. En eventuel forlængelse må ikke være længere end nødvendigt for at udstede tilladelsen eller give afslag herpå. Afslag begrundes behørigt ud fra objektive, gennemsigtige, ikkediskriminerende og forholdsmæssige kriterier.

4. Medlemsstaterne kan sikre, at alle virksomheder, der udbyder eller har tilladelse til at udbyde offentlige kommunikationsnet, og som har lidt skade som følge af manglende overholdelse af fristerne i stk. 3, har ret til erstatning for den lide skade, i overensstemmelse med national ret.

Artikel 8

Bygningsintern fysisk infrastruktur

1. Medlemsstaterne sikrer, at alle nyopførte bygninger på slutbrugerens område, herunder samejede elementer heraf, som der er ansøgt om byggetilladelse til efter den 31. december 2016, er udstyret med højhastighedsforberedt bygningsintern fysisk infrastruktur, der når frem til nettermineringspunkterne. Denne forpligtelse gælder også ved større renoveringsarbejder, som der er ansøgt om byggetilladelse til efter den 31. december 2016.

2. Medlemsstaterne sikrer, at alle nyopførte flerfamiliehuse, som der er ansøgt om byggetilladelse til efter den 31. december 2016, er udstyret med et adgangspunkt. Denne forpligtelse gælder også ved større renoveringsarbejder på flerfamiliehuse, som der er ansøgt om byggetilladelse til efter den 31. december 2016.
3. Bygninger, der er udstyret i overensstemmelse med denne artikel, er berettiget til at få tildelt det frivillige »bredbåndsforberejet«-mærke i medlemsstater, som har valgt at indføre dette mærke.
4. Medlemsstaterne kan bestemme, at der ved visse kategorier af bygninger, navnlig enfamiliehuse, eller ved større renoveringsarbejder kan dispenseres fra forpligtelserne i stk. 1 og 2, i tilfælde hvor det har uforholdsmæssige konsekvenser at opfylde disse forpligtelser, f.eks. med hensyn til omkostningerne for individuelle ejere eller ejerforeninger eller med hensyn til bygningstypen, f.eks. specifikke kategorier af monumenter, historiske bygninger, ferieboliger, militærbygninger eller andre bygninger, der anvendes til nationale sikkerhedsformål. Sådanne undtagelser skal være behørigt begrundede. De berørte parter skal have mulighed for at fremsætte bemærkninger til udkastene til undtagelser inden for en rimelig frist. Kommissionen underrettes om sådanne undtagelser.

Artikel 9

Adgang til bygningsintern fysisk infrastruktur

1. Medlemsstaterne sikrer, at alle udbydere af offentlige kommunikationsnet har ret til at etablere deres net for egen regning frem til adgangspunktet, jf. dog stk. 3, første afsnit.
2. Medlemsstaterne sikrer, at alle udbydere af offentlige kommunikationsnet har ret til adgang til eksisterende bygningsintern fysisk infrastruktur med henblik på etablering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, hvor duplikering er teknisk umulig eller økonomisk ineffektiv, jf. dog stk. 3, første afsnit.
3. Medlemsstaterne sikrer, at indehavere af brugsretten til adgangspunktet og den bygningsinterne fysiske infrastruktur, imødekommer alle rimelige anmodninger om adgang fra udbydere af offentlige kommunikationsnet på retfærdige og ikke-diskriminerende vilkår og betingelser, herunder pris, hvor det er relevant.

Opnås der ikke inden to måneder efter datoen for modtagelsen af den formelle anmodning om adgang enighed om den i stk. 1 eller 2 omhandlede adgang, sikrer medlemsstaterne, at hver part har ret til at henvise spørgsmålet til det kompetente nationale tvistbilæggelsesorgan for at få vurderet, om kravene i nævnte stykker er opfyldt. Det nationale tvistbilæggelsesorgan træffer under fuld hensyntagen til proportionalitetsprincippet en bindende afgørelse for at bilægge tvisten så hurtigt som muligt og under alle omstændigheder inden for to måneder, bortset fra under ekstraordinære omstændigheder, uden at dette dog udelukker, at hver af parterne kan indbringe sagen for en domstol.

4. Medlemsstaterne kan dispensere fra bestemmelserne i stk. 1, 2 og 3 for bygninger, hvor adgang til et eksisterende net, der tilsluttes slutbrugerens område, og som er egnet til udbud af elektroniske kommunikationstjenester over højhastighedsnet, er sikret på objektive, gennemsigtige, forholdsmæssige og ikkediskriminerende vilkår og betingelser.
5. Hvor der ikke er højhastighedsforberedt bygningsintern fysisk infrastruktur, sikrer medlemsstaterne, at udbydere af offentlige kommunikationsnet har ret til efter aftale med abonnenten at tilslutte sit net hos abonnenten, forudsat at det minimerer indvirkningerne på tredjeparters private ejendom.
6. Denne artikel berører ikke ejendomsretten for ejeren af adgangspunktet eller den bygningsinterne fysiske infrastruktur, i tilfælde hvor indehaveren af brugsretten til den pågældende infrastruktur eller det pågældende adgangspunkt ikke er ejer heraf, eller ejendomsretten for andre tredjeparter såsom grundejere og bygningsejere.

Medlemsstaterne kan fastsætte regler om passende økonomisk erstatning til personer, der lider skade som følge af udøvelsen af de i denne artikel fastsatte rettigheder.

Artikel 10

Kompetente organer

1. Medlemsstaterne sikrer, at et eller flere kompetente organer påtager sig alle opgaver, som er pålagt det nationale tvistbilæggelsesorgan.
2. Det nationale tvistbilæggelsesorgan, som en medlemsstat udpeger i henhold til stk. 1, skal være retligt adskilt fra og funktionelt uafhængige af enhver netoperatør. Medlemsstaterne kan tillade, at det nationale tvistbilæggelsesorgan opkræver gebyr for at dække omkostningerne ved at udføre de opgaver, det er blevet pålagt.

3. Medlemsstaterne kræver, at alle parter fuldt ud samarbejder med det nationale tvistbilægelsesorgan.
4. Medlemsstaterne udpeger et eller flere kompetente organer på nationalt, regionalt eller lokalt plan til at udføre de funktioner, der påhviler den centrale dokumentationstjeneste, jf. artikel 4, 6 og 7. For at dække omkostningerne ved at udføre disse opgaver kan medlemsstaterne tillade, at der opkræves gebyr for brug af de centrale dokumentationstjenester.
5. Medlemsstaterne underretter senest den 1. juli 2016 Kommissionen om, hvilke kompetente organer der i overensstemmelse med denne artikel skal udøve en funktion i henhold til dette direktiv, og om enhver ændring heraf, før en sådan udpegning eller ændring træder i kraft.
6. Afgørelser, der er truffet af et af de ansvarlige organer, der er omhandlet i denne artikel, skal kunne indbringes for en domstol i overensstemmelse med national ret.

Artikel 11

Sanktioner

Medlemsstaterne fastsætter de sanktioner, der skal anvendes i tilfælde af overtrædelse af de nationale bestemmelser, der vedtages i medfør af dette direktiv, og træffer alle nødvendige foranstaltninger for at sikre sanktionernes gennemførelse. De fastsatte sanktioner skal være hensigtsmæssige, effektive, stå i rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning.

Artikel 12

Revision

Kommissionen forelægger senest den 1. juli 2018 en rapport for Europa-Parlamentet og Rådet om gennemførelsen af dette direktiv. Rapporten skal omfatte et resumé af virkningerne af de foranstaltninger, der er omfattet af dette direktiv, og en vurdering af de fremskridt, der gøres med at nå målene heri, herunder om og hvordan direktivet yderligere kan bidrage til at nå mere ambitiøse bredbåndsmål end dem, der er fastsat i den digitale dagsorden.

Artikel 13

Gennemførelse

Medlemsstaterne vedtager og offentliggør de nødvendige love og administrative bestemmelser for at efterkomme dette direktiv senest den 1. januar 2016. De underretter Kommissionen herom.

Medlemsstaterne anvender disse love og administrative bestemmelser fra den 1. juli 2016.

Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

Artikel 14

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 15

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 15. maj 2014.

På Europa-Parlamentets vegne
M. SCHULZ
Formand

På Rådets vegne
D. KOURKOULAS
Formand